

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

המזכירות הפדגוגית
אגף מורשת

בס"ד סיוון תשפ"ד יולי 2024

תכנית הלימודים בתנ"ך חמ"ד לכיתות ז-ט לשנה"ל תשפ"ה

	תוכן
2	רציונל
2	חטיבת ביניים (כתות ז' – ט')
4	כתה ז'
6	כתה ח'
8	כתה ט'

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

רציונל

תכנית הלימודים המחייבת בתנ"ך, בנויה על רצפי ידע וכרונולוגיה שהם בסיס לכל למידה והבנה של תקופת התנ"ך, אישי התנ"ך והמאורעות המתרחשים בו. לפיכך, יש להקפיד ולשמור על הרצף. התכנית השלימה, יסודי ועל יסודי, בנויה על לימוד שני מחזורים בחומשים ובנביאים ראשונים אחד ביסודי ואחד בתיכון (ספר מלכים נלמד רק פעם אחת בתיכון, ספר בראשית שלוש פעמים - ביסודי בחטיבה ובתיכון), וכן על טעימות מספרי נביאים אחרונים וכתובים בכיתות התיכון.

תכנית הלימודים לעולים תפורסם בנפרד באתר תנ"ך [במשבצת עולים](#).

חטיבת ביניים כיתות ז-ט

מבוא

תכנית הלימודים בתנ"ך, נבנתה בבסיסה על תפיסת הלימה בין היקף השעות הקיים במערכת ובין התכנים הנלמדים. מבדיקה שערכנו עולה כי ברוב חטיבות הביניים מקדישים לפחות ארבע שעות להוראת תורה ונביא ועל כך מבוססת תכנית הלימודים. במקומות רבים מקדישים שעות מעבר לכך להוראת תנ"ך ואנו נמליץ להרחיב כמפורט להלן. אנו רואים חשיבות רבה בהצמדות לתכנית הלימודים בחטיבה. התכנית מבוססת על יצירת רצף בין החומשים וספרי הנביאים.

לכל פרקי החובה בחטיבת הביניים הוכנו [יחידות הוראה מתוקשבות](#) במרחב הפדגוגי של משרד החינוך. בכל שיעור המוצע ביחידות ההוראה יש אפשרות להרחיב ולהעמיק בלמידה על פי מספר השעות הנתון. יש לעיין ביחידות בתחילת השנה ולתכנן את מספר השעות שיינתן לכל אחת מהן במהלך השנה. בתי ספר המלמדים למעלה מארבע שעות שנתיות לתנ"ך מוזמנים להעשיר את התלמידים בלימוד פרקים שלא נכתבו להם יחידות הוראה. **תכנון הלמידה על פני השנה בכיתות החטיבה יפורסם באתר.**

מבחן מפמ"ר בחט"ב

בשנה"ל תשפ"ה יתקיים בע"ה מבחן מפמ"ר בכיתות ז-ט יז' באייר תשפ"ה 15.5.25. המבחן נועד לקדם את הלמידה בחטיבה ולבסס יעדים ברורים של ידע, הספקים והטמעת מיומנויות. על מנת להקל על בתי הספר לעמוד בהספקים מיקדנו את פרקי הלימוד בחטיבה. עם זאת בתי הספר בהם מסוגלים המורים והתלמידים ללמוד את התכנית המלאה מוזמנים לעשות זאת. למבחן המפמ"ר יצורף נספח ובו שאלות המיועדות לבתי ספר המעוניינים ברמה גבוהה יותר של שאלות. מורים בבתי ספר אלו ישלבו בבחינה שאלות מן הנספח.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

המיומנויות הנדרשות למבחן תשפ"ה:

- כיתה ז- דפדוף והתמצאות, איתור פרטים, אפיון דמות
- כיתה ח (בנוסף): השוואה שלב א'
- כיתה ט (בנוסף): השוואה שלב ב, הבנת פרשנות

מועד המבחן יז' באייר תשפ"ה 15.5.25. מידע נוסף על מבחן המפמ"ר ניתן למצוא [באתר החטיבה](#).

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל החינוך הדתי
 הפיקוח על הוראת התנ"ך

כתה ז'

לפרקי החובה קיימים חומרי ההוראה הנמצאים בקישור [תורה חמ"ד - חטיבה](#)

חומש בראשית

פרקים נוספים בתכנית הלימודים	מיקוד הלמידה לתשפ"ה	
	א-ב (עד פסוק ג) ד (א-טז)	בריאת העולם
ז-ט יא (א-ט)	ו (מפסוק ה) יש להכיר את סיפור המבול באופן כללי, לא מתוך הפסוקים)	המבול מגדל בבל
יא (כו-לב) יב (י-כ) יד כו כט-לא	יב (א-ט) יג טו-יט כא, א-ז כב-כד כה (ז-יא, יט-לד) כז כח (י-כה) כט (א-ל) כט (מפסוק לא)-לא: הולדת בית יעקב בלבד. היכרות עם האמהות ובניהן לב-לג לד לה (ט-כ; כז - כט)	האבות והאמהות
לח מו-מט	לז (הפרקים למבחן- עד לכאן) לט-מה נ	פרקי יוסף

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

ספר יהושע

פרקים נוספים בתכנית הלימודים	מיקוד הלמידה לתשפ"ה	
ד	א ב ג (ה-יז) נס קריעת הירדן ה	מעבר הירדן
ט	ו-ח י-יא	כיבוש הארץ
נחלות מיוחדות : יד-טו : כלב ועתניאל יז : בנות צלפחד מנשה כ : ערי מקלט כא : נחלת הלויים	יג : המושג "הארץ הנשארת" 3 שלבי חלוקת הארץ זיהוי הנחלות במפה יח, א - הקמת המשכן בשילה	נחלות
	כד	נאום הפרידה של יהושע

ספר שופטים

פרקים נוספים בתכנית הלימודים	מיקוד הלמידה לתשפ"ה	
א-ב	ב המעגל של ספר שופטים	
ה ח ט יא-יב	דבורה ברק : פרק ד גדעון : פרקים ו, ז, ח (פסוקים א-ח, כא-לה) (הפרקים למבחן- עד לכאן) שמשון : פרקים יג-יד, טז	השופטים
יז-יח	יט - כא פלגש בגבעה וסיכום	תיאור התקופה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

כתה ח'

לפרקי החובה קיימים חומרי ההוראה הנמצאים בקישור [תורה חמ"ד - חטיבה](#)
חומש שמות

פרקים נוספים בתכנית הלימודים	מיקוד הלמידה לתשפ"ה	
ג-ד ה טו (א-כא, כדאי להתאמץ וללמד)	א-ב ג-ד מעמד הסנה הכרת תוכן הדו שיח בראשי פרקים בלבד ו-יא (ללמד רק את סדר המכות ומטרתן - 2 שיעורים. <u>אין צורך</u> בטבלת השוואה בין המכות) יב יג יד	שעבוד מצרים ויציאת מצרים
	טז (כב-כו) טז יז יח	הכניסה למדבר
יט	כ (על התלמידים להכיר את 10 הדברות ולדעת להסביר אותן). (כדאי גם בע"פ)	מעמד הר סיני
	מתוך כא-כג מצוות נבחרות : כא (יב-יט ; כח-לו) - אחריות האדם לא לפגוע בזולתו כג (א-יט - דיני משפט צדק ושלושה רגלים)	פרשת משפטים
לי"ג, לי"ד (י - לה)	לי"ב, לי"ד (א-ט) (הפרקים למבחן- עד לכאן)	חטא העגל
	כ"ה - ל"א, ל"ה - מ מטרת הקמת המשכן היכרות עם מבנה המשכן, הכלים – ממה עשויים ותפקידיהם, מיקום כל כלי המשכן. היכרות עם בגדי הכהונה ותפקידי הבגדים הנזכרים בפסוקים. הקמת המשכן	פרקי המשכן

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל החינוך הדתי
 הפיקוח על הוראת התנ"ך

ספר שמואל א

פרקים נוספים בתכנית הלימודים	מיקוד הלמידה לתשפ"ה	
ב (א-ו) ה-ז	א ב (מפסוק יא) ג ד ח	שמואל
יב	ט-י טו	שאול המלך
	טז-יח, כא-כב כד (הפרקים למבחן- עד לכאן) כו-כז	שאול המלך ודוד
כט ל	כח לא	סוף ימי שאול

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

כתה ט'

לפרקי החובה קיימים חומרי ההוראה הנמצאים בקישור [תורה חמ"ד - חטיבה](#)

חומש ויקרא

פרקים נוספים בתכנית הלימודים	מיקוד הלמידה לתשפ"ה	
	יש להכיר את שמות הקורבנות, את מה שמייחד כל אחד מהקורבנות (נדבה/ חובה, ממה מובא, סיבת ההבאה, מה מוקטר ומה עושים עם החלקים שלא מוקטרים וכד'), ללא פרטי ההקרבה.	פרקים א-ז : קורבנות וימי המילואים
	יש להכיר את המושג "ימי המילואים" ותפקידם של ימים אלה, את החלוקה בין הימים הראשונים והיום השמיני (דגש על מי העובד בקרבנות בימים אלה), את השיא- ירידת האש. י- חטא בני אהרן ותוצאותיו	פרקים ח-ט : ימי המילואים
יד-טהרת המצורע טז- עבודת כהן גדול ביום הכיפורים כ	יא- סימני הטומאה והטהרה בבע"ח יב- המושג "טומאת יולדת" יג- יד : באופן כללי : סוגי הצרעת – גוף, בגדים, בתים, יג - מי מכריע בענייני צרעת, סימני טומאה בצרעת הבסיסית (א - יא), דיני מצורע מוחלט (יג, מה – מו) (פרקים יג-יד לא נכללים במבחן המפמ"ר) יח - המושג "עריות" וסוגי העריות האסורים (באופן כללי), ריחוק מדרכי העמים וחיים של קדושה יט	יא-יט : טומאה וטהרה, טומאה וקדושה
כו כז	כג : היכרות עם מועדי התורה : שמות, תאריכים, מאפיינים מיוחדים של המועד, סוג איסור המלאכה. (דגש על ספירת העומר כתהליך ממנחת העומר למנחה החדשה) כה	כא-כה : קדושת הזמן והמקום

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל החינוך הדתי
 הפיקוח על הוראת התנ"ך

ספר שמואל ב

פרקים נוספים בתכנית הלימודים	מיקוד הלמידה לתשפ"ה	
ג-ד ח-י, מפת כיבושי דוד	א (א-ד ; יז-כז) ב ה-ז יא-יד	דוד המלך
	טו טז יז (הפרקים למבחן- עד לכאן) יח-יט (עד פסוק ט)	מרד אבשלום
כ כא	כד	סוף ימי דוד